

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911
[111410]

103. Kaga kyrka, Hanekinds hd.

Pl. XXXIV. Fig. 2.

Omkring medio av juli 1907 upptäcktes vid restaurering av Kaga kyrka en runsten invid marken i vapenhusets östra yttervägg.

Ämnet är rödaktig granit. Stenens höjd är 2,27 m; största bredden i foten 1,13 m, bredden i toppen efter den ramlinie, som upptill begränsar ristyten, är 1 m. Tjockleken är vid foten 35 cm. Slingans bredd är 12—16 cm.

Ristningen är mycket svår att utreda, men runornas läsning kan dock anses säker. Däremot har slingans sträckning flera oklara punkter, särskilt slingknuten, där man icke ser, hur ormens hals och stjärt slingrat sig under varandra, samt ormens stjärt, som måhända är oriktigt uppritad; det förefaller nämligen, som om en knorr funnes mitt emot **u** i **bufa**. Mellan denna och ormhuvudet förefaller det, som om spår funnes av ett kors, men dessa spår äro så otydliga, att de icke kunna redas.

Inskriften börjar efter det flata ormhuvudet med det mycket otydliga **tufi**. Uti **stain** sitter bistaven mycket högt på **n**.

Den avlidnes namn är det mest svårlästa uti inskriften. Slutet är någorlunda tydligt **bufa**, som i början har någon sammansättningsled av tre runor. Av denna led är sista runan tydligen **þ**, ehuru bistavarne utgå från stavens ändar, alltså en annan form än uti **pinsi**. Ledens andra runa torde vara **i**, ehuru icke toppen är alldeles tydlig, emedan den löper över en knöl i stenen. Av ledens första runa är staven tydlig; något t. h. om staven finnes en bistav till **l**, som visserligen är något kantig men rätt djup och säkerligen av ristaren åsyftad.

Den avlidnes namn är alltså **lipbufa**. Då fsv. *Bove* finnes ristat ack. sing. **bofa** Ög. 113 Nykvarn och Broby, Runtuna sn, Rönö hd, Södml., undersökt av mig 1904, **bofi** T. 93 Blidsberg ävensom nom. sing. **bufi** Gröbby, Gyldenså och Brohuse på Bornholm, kan det icke vara en biform till *Bo*, som Lundgren, *Personnamn*, ifrågasätter, utan är sannolikt kortnamn av ett sammansatt namn (t. ex. *Bofastr*), vilket Lundgren ock håller för möjligt. Därav följer, att första leden **lip-** måste vara ett personligt tillnamn, och det ligger då nära att antaga, att Bove fått tillnamnet *Lid-Böfi*, emedan han tillhört den livvakt hos Knut den store, som kallas *þingmannalið*. På B. 349, L. 50, D. I 21 Kälstad anföres likaledes om den avlidne satsen: **sum · uestr · sat · ipikalipi** 'som västerut satt i tingalidet'. Det var säkerligen en stor utmärkelse att bliva upptagen bland dessa utvalda kämpar. Jfr Ögl. 111 Landeryd, där det om den avlidne säges: **ar · uar · mir : : knuti :** 'som var med Knut'.

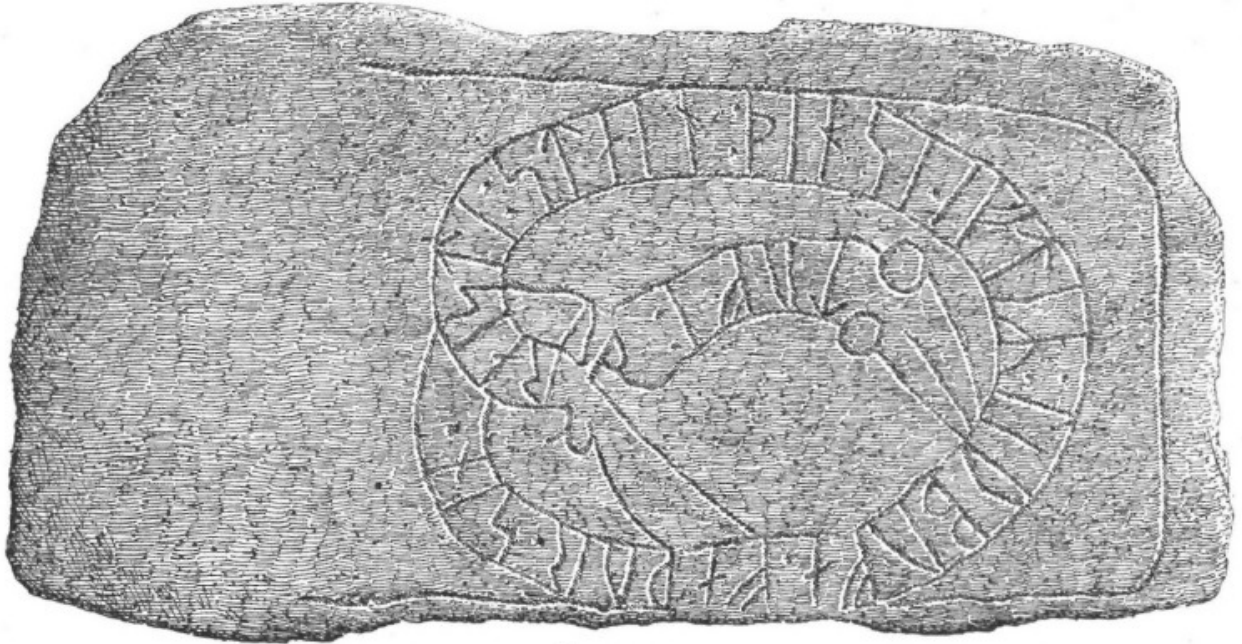
Inskriften är alltså följande:

tufi : raisti : stain : pinsi · iftir : lipbufa · faþur · sin ·

5 10 15 20 25 30 35 40

Översättning: Tove reste denna sten efter Lid-Bove, sin fader.

1 m.

2. Ög. 103. Kaga.